

Pavla Chládková

Přehled restaurování kulturních památek na okrese Břeclav v letech 1993-1996

Úvod

Většina restaurátorských prací na břeclovském okrese proběhla a probíhá na sochařských a architektonických památkách, jak dokládá níže uvedený přehled o restaurování kulturních památek na okrese Břeclav. Hlavní zásadou ošetření památky je účinná a dlouhodobá ochrana proti zvětvávání, aniž by se změnil její vzhled, zabarvení, charakter materiálů a estetické působení.

Nejčastěji restaurovaným materiálem je kámen (zvláště mušlový vápenec a pískovec). Kámen v průběhu času podléhá fyzikálním a chemickým změnám, které jsou označovány jako zvětvávání. Dochází k nim v důsledku teplotních a vlhkostních změn. Chemický proces narušení kamene zapříčiňují škodliviny z ovzduší, rozpustné soli a působení mikroorganismů. Aby se zabránilo dalšímu rozrušování povrchu kamene, provádí se čištění a konzervace, při které se podle míry poškození používají chemické prostředky se zpevňujícím účinkem. Součástí konzervace je i hydrofobizace, která je prováděna až na závěr po doplnění chybějících částí v rámci restaurátorského zákroku. Ta činí povrch materiálu nepropustný pro kapalnou vodu a roztoky solí, zachovává prodyšnost kamene a prodlužuje životnost objektu.

Konzervační prostředky se používaly již ve středověku, v průběhu staletí se měnily a některé byly později shledány jako nevhodné a škodlivé. Např. po desetiletí některé „dodavatelé“, nejen na restaurátorských pracích, svými betonářskými praktikami způsobili na památkách vážné kulturní ztráty. Každá památka je unikátní svým materiálem, rukopisem a historií. Je uměleckým dílem, je individuem, které nelze opakovat. Pro každou památku zvláště je nutné zvolit nejvhodnější záchranný postup, technologii a citlivý restaurátorský zákrok. Proto je při ošetření kulturních památek kladen důraz na kvalitu konzervační a restaurátorské práce, která musí být prováděna výlučně odborníky - restaurátory, kteří mají povolení MK ČR k restaurování kulturních památek.

Úsilím a snahou restaurátora by mělo být úzkostlivé respektování nedotknutelnosti originální hmoty poznamenané rukopisem autora originálu a vůle respektovat jedinečnost ceny stáří památky v kombinaci s citlivým řešením historicky podložených rekonstrukcí a doplňků. Restaurátor by měl ustoupit se svými vlastními výtvarnými ambicemi do pozadí a minimalizovat viditelnost vlastního přínosu k restaurování, přínosu, který rozhodně není zanedbatelný. Mnohdy se stává, že vlastní doplňky a rekonstrukce restaurátorů původnímu fragmentálnímu dílu neprospívají, ale naopak ho do jisté míry výtvarně hyzdí a tím ho znehodnocují.

Přehled restaurovaných kulturních památek na okrese Břeclav v letech 1993-1996 (sestaveno k 31. srpnu 1996)

1993

Strachotín - dřvořezba P. Marie z kapličky u hřbitova

Valtice SZEŠ - nástěnný venkovní obraz na průčelí bývalého františkánského kláštera

Rakvice - kříž u kostela

Velké Bílovice - socha sv. Jana Nepomuckého ve vsi

Kurdějov, kostel sv. Jana Křtitele - oltářní obraz

Vlasatice - kříž u kostela

Podivín - socha sv. Jana Nepomuckého v obci

Přibice - socha sv. Jana Nepomuckého u kostela

Mikulov, Náměstí, dům č. 27 (sgrafitový) - obnova a rekonstrukce sgrafita na fasádách

Valtice, kostel Nanebevzetí P. Marie - těleso barokních varhan (nástroj)

- dřevěná varhanní skříň s figurami

Valtice, nemocnice (býv. klášter a konvent milosrdných bratří) - sochy a portály

Mikulov, židovský hřbitov - náhrobek Petahya Ben Josefa

Valtice, zámek - balustráda

Drnholec, Sloup Panny Marie na náměstí, 1995
restauroval: ak. soch. Jarmil Plachý, Miloš Gavenda, Praha

a) hlavice sloupu - detail

- stav po omytí

- konečný stav

Břeclav, Pohansko, levá strana zámečku

- 2 ks reliéfů s dětskými postavami z celkového počtu 9
- 4 ks kruhových medailonů s figurální tematikou
- krycí deska atiky

Mikulov, Dietrichštejnská hrobka - kamenný plášť, levá věž po korunní římsu

Mikulov, Kostelní nám. 9 (Jednota) - reliéf Madony s dítětem na průčelí domu

- kamen. pilíře v přízemní místnosti

Valtice, zámek - čínská váza

Hustopeče - kašna na náměstí

- socha sv. Jana Nepomuckého

1994

Mikulov, Na jámě č. 17 - renesanční dřevěný malovaný strop z 2. pol.16. stol.

Hustopeče, náměstí - sloup Nejsvětější Trojice

Dolní Věstonice - sousoší P. Marie u kostela

Přibice - kaplička se studánkou zvaná Cyrilka

Klentnice - socha sv. Floriána

- socha sv. Jana Nepomuckého ve vsi

Podivín - socha sv. Tekly u kostela

- sousoší Immaculata v obci

Nový Přerov - kříž u kostela

Mikulov, Dietrichštejnská hrobka, kamenný plášť - levá věž,

- část mobiliáře

- kamenná dlažba, interiér

Drnholec, náměstí - sloup P. Marie

Valtice, náměstí, dům č. 4 - kamenný portál

Březí - socha sv. Jana Nepomuckého ve vsi

Klobouky - socha sv. Jana Nepomuckého

Starovičky - památ. deska pátera Drboly

Valtice, zámek - komoda

Valtice, zámek - intarzovaný stůl

Valtice, kostel Nanebevzetí P. Marie - obraz „Útěk do Egypta“

Popice - socha sv. Floriána u domu č. 92

Lednice, zámek - Lichtenštejnské vojenské prapory se žerdí a pásem z r. 1801 (2ks)

Mikulov, zámek - kašna II. nádvoří

- vitráž zámecké kaple

Strachotín, kostel sv. Oldřicha - vitráže

Šitbořice - socha sv. Jana Nepomuckého u kostela

Velké Bílovice - socha sv. Floriána

- pískovcový kříž u kostela

Jevišovka, věž kostela sv. Kunhuty - obnova hodin

Strachotín, kaplička P. Marie - návrh a realizace kovové mříže

Nový Přerov - socha sv. Floriána

Mikulov, Alf. Muchy, dům č. 3 - barokní reliéf Nejsvětější Trojice v nice na fasádě

Březí, kostel sv. Jana Křtitele - křišťálový lustr

Popice - Trojiční sloup v obci

1995

Mikulov, Dietrichštejnská hrobka, kamenný plášť - levá věž,

- varhany

- mobiliář

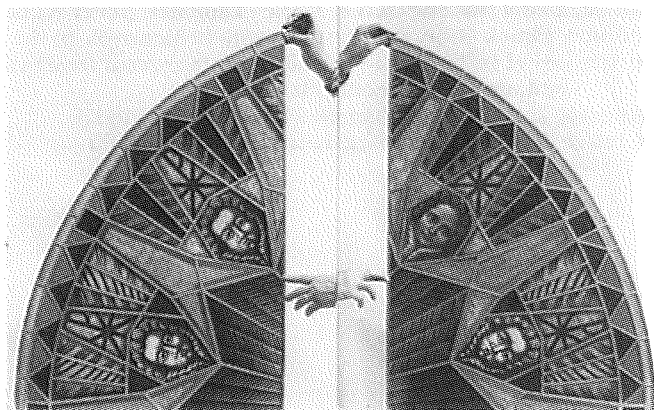
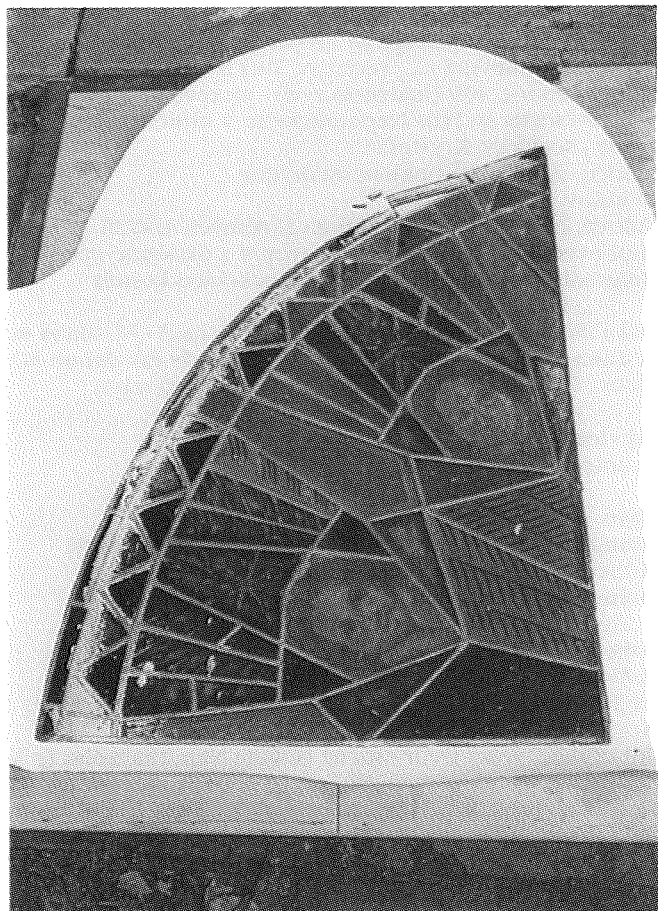
Cvrčovice - socha sv. Jana Nepomuckého u kostela

- socha sv. Urbana u hřbitova

- záchrana kříže u kostela

Lednice, zámek - sedací druhorokoková souprava (židle, pohovka, křeslo)

Dolní Dunajovice - pranýř

Drnholec, vitráže v kostele Nejsvětější Trojice, 1996
 restauroval: Jaroslav Skuhrový, Sloup v Čechách
 a) původní stav před restaurováním
 c) „Kruh Nejsvětějšího srdce Ježíšova“ - po rekonstrukci
 (hlavička vpravo nahoře původní)

Křepice - socha sv. Jana Nepomuckého
 Drnholec, kostel Nejsvětější Trojice - vitráže v presbytáři
 Valtice, Mikulovská ul. - socha sv. Jana Nepomuckého, přemístěna na náměstí
 Kobylí, dům č. 109 (nádvoří zed') - pískovcová deska s erby z konce 16. stol.
 Sedlec - socha sv. Jana Nepomuckého u silnice na Mikulov (restaurování probíhá)
 Úvaly - socha sv. Kryštofa
 Valtice - Mariánská poklona za dráhou
 Mikulov, náměstí - kašna
 Valtice, zámek - 11 ks barokních závěsných obrazů
 Hlohovec, Hraniční zámeček - stropní a nástěnné výmalby s dekorativ. prvky
 Boleradice - socha sv. Jana Nepomuckého u kostela
 - kříž z r. 1856 u silnice
 Mikulov, Náměstí, dům č. 30 (Ekoagrobanka) - nástěnná malba v II. podlaží
 Lednice, zámek - mramorová nika v jízdárně (akvárium MALAWI)
 Dobré Pole - socha sv. Jana Nepomuckého na návsi
 - kříž u kostela z r. 1835
 Šakvice - socha sv. Isidora v parčíku
 Lednice, základní škola - vitráže

1996

Brod nad Dyjí - socha sv. Jana Nepomuckého na návsi
 Valtice - boží muka u silnice k Sedlci
 Dolní Věstonice - socha sv. Floriána ve vsi
 Velké Bílovice - socha sv. Floriána
 Rakvice - kříž u kostela (rekonzervace)
 Rakvice - socha sv. Jana Nepomuckého u kostela
 Pavlov, hřbitov - pomník obětem I. svět. války
 Nový Přerov - socha sv. Floriána před OÚ
 Pohořelice, Velký Dvůr - socha sv. Jana Nepomuckého (připravuje se)
 Drnholec, kostel Nejsvětější Trojice - obraz bočního oltáře od J. Sterna
 Kurdějov, kaple Všech svatých - okování dveří (replika původních)
 Mikulov, gymnázium - kamenné sloupy na arkádách bývalého kláštera
 Mikulov, zámek - východní terasa s balustrádou
 Valtice - Neptunova kašna ve Sklepní ulici
 Valtice - socha sv. Jana Nepomuckého u býv. františkánského kláštera
 Valtice, kostel Nanebevzetí P. Marie - kamenné prvky na fasádě (připravuje se)
 Lednice, zámek - obnova a restaurování kamenných prvků fasády
 Mušov, kostel sv. Linharta - transfer a restaurování freskové výzdoba
 - restaurování kamenných prvků
 Krumvíř, kostel sv. Bartoloměje - restaurování vitráží
 Bořetice, kostel sv. Anny - restaurování 5 ks portálů